U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **T. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 6. 2011, č. j. 61 Az 22/2009 - 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2009, č. j. OAM-475/VL-14-08-2009, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě žalobou, který ji rozsudkem ze dne 24. 6. 2011, č. j. 61 Az 22/2009 - 19, zamítl. Proti rozsudku krajského soudu brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž namítal kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Spolu s kasační stížností požádal stěžovatel o ustanovení zástupce. Usnesením ze dne 2. 9. 2011, č. j. 61 Az 22/2009 – 30, krajský soud žádost stěžovatele o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl a vyzval ho, aby si v příslušné lhůtě zvolil advokáta, jinak bude kasační stížnost odmítnuta. Vycházel přitom z předpokladu, že kasační stížnost byla podána opožděně a stěžovatel tedy v tomto řízení svá práva hají zjevně bezúspěšně.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí

krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost však nepodal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), ačkoliv byl v rozsudku náležitě poučen o délce lhůty k podání kasační stížnosti i o počátku jejího běhu.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že stěžovatel nebyl v době vydání rozsudku krajského soudu zastoupen advokátem, proto byl napadený rozsudek doručován do jeho vlastních rukou. Z doručenky na rubu č. l. 22 je zřejmé, že rozsudek byl stěžovateli doručován na adresu *Pobytového střediska H., H. – D. S., N.K. 5.* Písemnost byla dne 1. 7. 2011 uložena, neboť stěžovatel nebyl zastižen; zároveň mu byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Jelikož si stěžovatel písemnost nevyzvedl v úložní době, byla dne 13. 7. 2011 vložena do adresátem užívané schránky. Dne 16. 8. 2011 podal stěžovatel k poštovní přepravě zásilku s kasační stížností a s žádostí o ustanovení zástupce, která byla krajskému soudu doručena dne 17. 8. 2011.

Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do *dvou týdnů* po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Podle věty třetí citovaného ustanovení zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Podle § 42 odst. 5 s. ř. s. *nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.*

Pro doručování písemností do vlastních rukou podle § 49 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) platí, že nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky.

Nejvyšší správní soud ověřil, že napadený rozsudek byl stěžovateli doručován do místa hlášeného pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, tedy do azylového zařízení, do něhož byl stěžovatel Ministerstvem vnitra umístěn [§ 46b písm. a) věta za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 77 odst. 1 zákona o azylu]. Krajský soud dne 24. 6. 2011 rozhodl rozsudkem o žalobě a dne 30. 6. 2011 předal jeho písemné vyhotovení k poštovní přepravě do vlastních rukou stěžovatele. Stěžovatel nebyl při doručování písemnosti zastižen, a proto byla písemnost, obsahující napadený rozsudek, dne 1. 7. 2011 uložena u poštovního doručovatele a připravena k vyzvednutí a stěžovateli byla o této skutečnosti zanechána výzva. Stěžovatel si písemnost ve lhůtě 10 dnů, ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, nevyzvedl. Podle citované právní úpravy přitom platí, že se písemnost považuje za doručenou posledním dnem desetidenní lhůty, i když se stěžovatel o uložení nedozvěděl. Desátý den ode dne, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí, připadl na pondělí 11. 7. 2011. Písemnost se tedy považovala za doručenou v pondělí 11. 7. 2011; tímto dnem nastala fikce doručení napadeného rozsudku.

V daném případě bylo ve smyslu § 40 odst. 1 s. ř. s. dnem určujícím počátek běhu dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti pondělí 11. 7. 2011. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost uváděná v kasační stížnosti, a sice že rozsudek byl stěžovateli doručen dne 15. 8. 2011; toto datum mohlo být dnem, kdy se rozsudek, již doručený fikcí, dostal do faktické dispozice stěžovatele. K tomu obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 5 Azs 15/2004 – 34, dostupné z www.nssoud.cz, z něhož se podává, že *„[z]a den doručení rozhodnutí, od kterého počíná běžet lhůta k podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), nelze považovat den, kdy stěžovatelka zásilku osobně převzala, pokud se tak stalo poté, kdy již uplynula desetidenní úložní doba, jejíž poslední den se považuje za den doručení, i když se adresát o tomto uložení nedozvěděl.“*

Konec dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti tak podle ustanovení § 40 odst. 2 s. ř. s., v návaznosti na výše uvedené, připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval se dnem určujícím počátek běhu lhůty, tedy na pondělí 25. 7. 2011. Tento den byl posledním dnem pro včasné podání kasační stížnosti, tj. pro její předání soudu nebo zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence, anebo předání orgánu, který má povinnost ji doručit. Kasační stížnost však byla podána k poštovní přepravě až dne 16. 8. 2011 a byla tak podána opožděně. Nejvyšší správní soud konstatuje, že pozdní podání kasační stížnosti jde k tíži stěžovatele, přičemž toto pochybení nelze nikterak zhojit, neboť zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Nejvyšší správní soud při svém rozhodování zohlednil i právní názor vyslovený Ústavním soudem v nálezu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 2637/08, dostupném z http://nalus.usoud.cz, podle něhož je *„s ohledem na specifickou právní úpravu ve správním soudnictví (...) třeba do budoucna na Nejvyšší správní soud apelovat, aby při odmítání kasační stížnosti pro její opožděnost byl pečlivý a obezřetný a aby posuzoval, zda účastník řízení měl v konkrétním případě reálnou možnost předvídat hrozbu odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost a podle toho již v kasační stížnosti argumentovat, resp. navrhovat důkazy.“* Tento apel Ústavního soudu směřuje především na problematiku náhradního doručování fyzickým osobám, což je i posuzovaný případ. Nejvyšší správní soud si je vědom, že od stěžovatele nelze očekávat znalost českého právního řádu, a tedy i problematiky náhradního doručování. Stěžovatel nicméně měl možnost žádat již v řízení před krajským soudem o ustanovení bezplatného zástupce nebo pověřit svým zastupováním advokáta na plnou moc. O možnosti požádat o ustanovení zástupce z řad advokátů musel stěžovatel vědět, neboť v kasační stížnosti sám o ustanovení zástupce požádal bez jakéhokoliv předchozího poučení ze strany krajského soudu. Takový zástupce by pak byl stěžovateli schopen a povinen poskytnout komplexní právní pomoc, včetně ochrany jeho procesních práv. Stěžovatel si navíc musel být vědom toho, že jeho pobyt je evidován na adrese *Pobytového střediska H.*, a v případě, že se dlouhodobě zdržuje mimo toto pobytové středisko (ať již na základě propustek, nebo svévolného odchodu), bylo především v jeho zájmu, aby o své aktuální adrese pro doručování informoval krajský soud. Stěžovatel měl rovněž možnost žádat Ministerstvo vnitra o změnu hlášeného místa pobytu podle § 77 odst. 2 zákona o azylu. Nic z toho však stěžovatel neučinil, a proto je z konkrétních okolností případu zřejmé, že samotný stěžovatel si svým postupem přivodil nepříznivé

rozhodnutí zdejšího soudu. V opožděně podané kasační stížnosti se nadto ani neobjevuje žádná argumentace sledující zdůvodnění opožděnosti podání či návrh na rozhodnutí o neúčinnosti doručení ve smyslu § 50d o. s. ř.

Nejvyšší správní soud dále nemůže přehlédnout, že stěžovateli nebyl k jeho žádosti ustanoven zástupce pro zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti; současně byl vyzván, aby si v příslušné lhůtě ode dne doručení usnesení zvolil advokáta na plnou moc (usnesení krajského soudu ze dne 2. 9. 2011, č. j. 61 Az 22/2009 - 30). Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 12. 9. 2011. Stěžovatel své zastoupení advokátem, které je další nutnou podmínkou řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s., ve stanovené lhůtě ani později nedoložil. Absence povinného zastoupení advokátem by tedy byla jen dalším důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. jako opožděně podanou.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu